

Bloudek podari 295 tisoč lir

Matične odbore OF, posebej za različne poklicne skupine in ustanove so ustanavljali največ od maja do avgusta 1941. Inženirji in tehniki so svojega imenovali OTO, osrednji tehnični odbor OF. Vanj so bili vključeni znani strokovnjaki, med drugimi tudi ing. Jože Levstik-Vid in ing. Dušan Štucin-Jaka. Javnosti pa je verjetno najbolj znan ing. Stanko Bloudek, inovator in konstruktor skakalnic v Planici.

Matične odbore OF, posebej za različne poklicne skupine in ustanove so ustanavljali največ od maja do avgusta 1941.

Člani OTO so sodelovali s centralno tehniko KPS pri izdelovanju različnih razstreliv, načrtov za skrivaišča, v katerih so bile skrivne tiskarne, skladišča in prostori za skrivanje ilegalcev. Sodelovali so pri izdelavi dušilcev za pištole in puške, naprav za polnjenje min, špic za prediranje avtomobilskih gum itd. Za OF so prispevali tudi znatna denarna sredstva. Tako je ing. Bloudek, predvojni lastnik kopališča Ilirija dal 295.000 lir, ki jih je izterjal od Italijanov za odvzeti športni objekt.

Leta 1941, pred okupacijo, je bil sestanek med vodstvom naprednega, »levega krila Sokola«, napredne telovadne organizacije in vodstvom KPS. Kot je znano, so bili Sokoli ena izmed ustanovnih skupin OF in kar dve tretjini od 40.000 članov je sodelovalo z narodnoosvobodilnim gibanjem, če-

prav je bila sokolska organizacija zaradi jugoslovanske usmerjenosti po okupaciji razpuščena. Za športnike je bil ustanovljen matični odbor OF, ki ga je vodil znani plavalec Branko Zihler. Poleti 1941 je OF izdala navodilo, naj se športniki zberejo v enem izmed naprednih klubov v Ljubljani. Večina jih je pristopila k Hermesu. Decembra 1941 je športni odbor OF objavil v Mladi Sloveniji, glasilo mladinske OF poziv športni mladini za bojkot športa, marca 1942 pa poziv mladini, učiteljem in staršem za bojkot fašistične telovadne prireditve na ljubljanskem stadionu za Bežigradom.

Arhitekti so bili vključeni v matični odbor OF kulturnikov. Znano je, da je z OF sodelovalo najmanj 11 arhitektov, ki jih je vodil arh. Vlasto Kopač.

Planinska zveza Slovenije je bila pred drugo svetovno vojno množična organizacija s 14.000 člani. V Ljubljani je bilo najmoč-

nejše društvo Matica. Tu so v začetku 1942 na pobudo Lavoslava Dolinske ustanovili matični odbor OF, ki je bil organizacijsko vezan na rajonski odbor OF Šiška in ne na Center. Odbori OF so bili tudi na glavni carinarnici na Vilharjevi 41 in na Rudarskem glavarstvu na Vrtači 4. Prvi je bil vezan na matični odbor OF na Visokem komisariatu, drugi pa na ulični odbor OF Vrtača.

Na območju Gorenjske in slovenske Štajerske je bil eden izmed najhujših nemških raznorovalnih ukrepov izseljevanje. Da bi se temu izognili, so mnogi pobegnili na italijansko zasedbeno območje, predvsem v Ljubljano. Zanje je OF ustanavljala matične odbore, jim pomagala pri zaposlitvi in jim dajala pomoč, da so se lahko preživeli.

Vsi matični odbori OF so omogočali široko povezovanje vseh slojev prebivalstva. Vsak meščan Ljubljane je imel možnost, da se vključi v narodnoosvobodilno gibanje v društvu, v ustanovi, kjer je bil zaposlen, ali na območju, kjer je bival. Nekateri so bili »čakajoči«. Posamezniki in nekatere organizirane skupine pa so se zaradi materialnih in razrednih koristi ali zaradi sovraštva do komunistov vezali na okupatorja, naprej z izdajstvom članov OF, kasneje pa z oboroženo borbo proti partizanom in aktivistom OF.

LOJZ TRŠAN

ORIENTACIJSKI POHOD TABORNIKOV

Po pokal v deževno noč

V petek me pokliče Andrej: »Jutri ponoči je republiški taborniški NOT (nočno orientacijsko tekmovanje). Če letos zmagamo, dobimo prehodni pokal v trajno last. Pridi zvečer na sestanek, da bomo vadili signalizacijo.«

Nisem imela izbire. Vedela sem, da bo deževalo, toda zaželela sem si spet stare družbe. V soboto mi je bilo že žal. V takem dežju je lahko precej neprijetno hoditi po terenu. Ko smo se basali v avto, sem še upala, da bo organizator odpovedal tekmovanje. Mislila sem, da smo mi eni redkih norcev, ki so pripravljeni tekmovati v takem vremenu. In če je premalo ekip, tekmovanje nekako nima smisla.

Kmalu sem nehala upati. V Horjulu smo zagledali dolgo kolono tabornikov, ki so bili očitno namenjeni na NOT.

Pri vrisovanju sem bila živčna, Žiga tudi, a smo vseeno vse pravilno vrisali. Pri topo-testu nisem imela težav, saj smo ves večer ponavljali znake in definicije.

Nato smo krenili v mokro noč. Prva kontrola je bila na hribu. Hitro smo bili na njem. Toda Žiga je menil, da to ni pravi hrib; zato smo pohiteli na naslednjega, ki pa tudi ni bil pravi. Ugotovili smo, da je bil prvi hrib povsem v redu in končno našli kontrolo. Na tem romanju sem uspela stopiti v potok in nekajkrat sesti v blato, tako da mi ni bilo treba več paziti, da se ne bi zmočila.

Žiga je ugotovil, da se je težko orientirati po reliefu okolice in smo odslej hodili samo še po azimutu. S kontrolami nismo imeli več težav. Na tretji kontroli sem bila že premočena do

kože, in se vedno pogosteje vpraševala, kaj nas sili, da ponoči, v dežju, megli in vetru lazimo po tem kraju, ko vsi pošteno ljudje spe v toplih sobah.

Žiga ni izbirčen pri izbiri poti. Če kaže azimut skozi robidovje, gremo pač skozi robidovje. Strmina klanca tudi ni nikakršna ovira. Kjer ni bilo trnja, sem sedla na zadnjo plat in se tako peljala v dolino. Blata je bilo dovolj, da je lepo drselo. Andrej je od časa do časa omenil, če bi morda vseeno poiskali kakšno pot, a Žiga se je držal azimuta. Se sreča, da je bila tema, podnevi se ne bi upala hoditi po takem terenu. Signalizacijo smo uspešno opravili, test iz prve pomoči malo manj in na »minskem polju« nas ni raznesla mina.

Z ogromno zamudo smo prispeli na cilj – v osnovno šolo Horjul, kjer so nas čakali topli tuši in suha oblačila.

Med potjo sem si obljubila, da se ne bom več pustila zapeljati v take pustolovščine, ko pa sem ležala v topli spalni vreči, sem že pozabila na obljubo.

Zjutraj smo kljub vsemu odnesli pokal, saj večina ekip ni bila tako vztrajna kot mi. Predvsem pa smo preživeli noč, ki nam bo še dolgo ostala v spominu. Spomin bo še lepši zato, ker je naš odred Sivega volka zmagal že tretje leto zapored v dobil pokal v trajno last, dva pokala pa smo odnesli še klubovci in klubovke za doseženi prvi mesti.

In kdaj je bila ta čudovito deževna noč z veselim koncem? Med 28. in 29. marcem.

BRANKA LEŠNJAK

Športni in kulturni teden mladih

V občini Center bo od 11. do 15. maja kulturni teden mladih. Nastopali bodo mladi literati, recitatorji, pevci, glasbeniki, fotografi, slikarji, kiparji, dramske skupine in drugi. Rok prijave je 30. april.

Od 18. do 23. maja bo športni teden mladih občine Center. Tekmovali bodo v petih športnih panogah in sicer v malem nogometu, košarki, odbojki, streljanju in kegljanju. Nastopale bodo ekipe osnovnih organizacij ZSMS, aktivov ZSMS, družbenih organizacij in društev, osnovnih organizacij v JLA in organov občinske konference ZSMS Ljubljana Center. Prijave sprejemajo do 30. aprila.

Obiskala sta nas znana pisatelja

V petek 27. marca smo imeli namesto pouka kulturni dan – zaključek bralne značke. Bili smo zelo počaščeni z obiskom književnikov Mateja Bora in Antona Ingoliča. Učenci dramskega krožka so uprizorili odlomek iz knjige TAJNO DRUŠTVO PGC, ki jo je napisal Anton Ingolič. Po končanem programu smo prosili pisatelja, naj pove nekaj o svojih knjigah in življenju. Pripovedovanje je bilo zanimivo. Učenci smo ga spravevali veliko podrobnosti. Pisatelj je letos praznoval 80. obletnico. S šopkom rož smo mu čestitali za njegov visoki jubilej. Lepo smo se mu zahvalili za njegov obisk.

Predstavil se nam je tudi Matej Bor. Duhovito je prebral nekaj svojih pesmi in basni ter nam povedal nekaj spominov na partizansko leta. Učenci so deklamirali njegove pesmi. S tem smo pesniku hoteli povedati, da radi sežemo po njegovih knjigah ne le v šoli, ampak tudi doma.

MAŠA MLINARIČ, 6. d
OŠ MAJDA VRHOVNIK, LJUBLJANA

KS Poljane

Dogovor o tovariškem srečanju: – Na seji predsedstva KK SZDL so se v torek, 21. aprila dogovorili o organizaciji tovariškega srečanja krajanov krajevne skupnosti. Zato so ustanovili pripravljalni odbor.

Cukrarno je treba porušiti – Na svetu KS so med drugim obravnavali osnutek programa dela za letošnje leto. Predlagali so, naj bi iz programa črtali obnovo Cukrarne. Krajanje so bili na zboru krajanov proti sprejemnemu centru in so predlagali, da je treba Cukrarno porušiti.

Denarne pomoči borcem – Skupščina ZZZB NOV »24 talcev« je sklenila za enkratno denarno pomoč razdeliti 1.260.000 dinarjev. Prejelo je 39 članov in sicer po 30.000 oziroma 40.000 dinarjev. Brezplačne počitnice v Banjolah je uživalo devet članov, v Mojstrani pa trije. V naravnih zdraviliščih je bilo 23 borcev.

KS Stari Vodmat

Delegacija – Delegacija za zbor krajevnih skupnosti in vseh 12 delegacij za samoupravne interesne skupnosti se sicer redno sestajajo, vendar se z udeležbo na sejah ne moremo pohvaliti. Povprečna prisotnost delegatov je na sejah za zbor KS 53%, na delegacijah sisov pa 58%. Najboljšo udeležbo beležijo delegacije za otroško varstvo s 87%, za stanovanjsko gospodarstvo z 78%, invalidsko pokojninsko zavarovanje z 72%, najslabše udeležbo na sejah pa imajo delegacije SIS za vzgojo in izobraževanje z 41%. SIS za raziskovalno dejavnost 50% ter za kulturno skupnost s 43%. Žal so med izvoljenimi delegati tudi taki, ki so prišli na sejo samo enkrat, ali pa sploh še nikoli. Na splošno pa je še vedno premalo povezave med delegacijami in njihovo delegatsko bazo.

Delegatsko vprašanje – Delegacija za zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine Ljubljana Center je poleg drugega gradiva obravnavala tudi kiosk za sadje in zelenjavo na Starem Vodmatu. Sedaj je kiosk prazen, kar ni v ponos krajevni skupnosti. Delegacija sprašuje: Zakaj se zavlačuje in do kdaj bo rešeno odprtje kioska za sadje in zelenjavo na Vodmatskem trgu, seveda ob dejstvu, da mora biti kiosk stalno založen s svežim sadjem in zelenjavo, ter da mora biti odprt tudi ob sobotah popoldne in ob nedeljah.

Okrogla miza – V okviru Vodmatskih dni bo 19. maja v prostorih krajevnih skupnosti Stari Vodmat okrogla miza na temo »Mladi v krajevni skupnosti«. Gre za prenovalo dela mladinske organizacije, idejne in moralne zavesti, akcijske enotnosti in demokratičnega družbenega vpliva mladim na dogajanja v krajevni skupnosti. Ta dan bo tudi zbor in volitve v športno društvo Stari Vodmat. Za okroglo mizo bodo sodelovali tudi mladinci mesta Ljubljane.

Predlogi za spremembo uličnih imen – Svet krajevnih skupnosti se je strinjal s predlogom mestne geodetske uprave, da VVO UKC nosi naslov Vodmatski trg št. 1. Hkrati smo predlagali spremembo naslova krajevnih skupnosti in ostalih OZD, ki imajo vhod iz Potrčeve, da bi tudi le te nosile številke Potrčeve in ne Grablovičeve ulice. Podan je bil tudi predlog za imenovanje ulice ob garažah pri Vojni bolnici in blokih Grablovičeva 34–36 in 38–40.

Ocenjevanje okolja – Svet KS je na zadnji seji imenoval stalno komisijo za ocenjevanje okolja na Starem Vodmatu, ki jo sestavljajo: Alenka Bizjak, Denis Züst, Anton Gustinčič, Slavko Skrinjar in Lojze Cepuš. Komisija bo najmanj 3-krat letno ocenila zelene površine okoli stanovanjskih hiš, garaž, poslovnih prostorov, šol in drugih javnih zgradb, prečela stanovanjskih hiš, ozelenitev in okrasitev balkonov z rožami, dvorišča in pometeni pločniki pred hišami in drugo. Posamezniki, hišni sveti in DO bodo jeseni prejeli posebna priznanja.

Vrtičkarji tudi na Vodmatu – O parceli za Zmajem, ki nosi oznako »Travniki« površine 721 m², smo že pisali. Ob letošnji akciji so jo krajanje temeljito očistili in smo jo sporazumno z občinsko upravo razparcelirali in oddali 30 krajanom za vrtove. Parcelo je brezplačno razparceliral geometer, krajan Starega Vodmata.

Memorial Staneta Majcna. V sredo, 20. maja bo v okviru Vodmatskih dni, veliko strelsko tekmovanje za memorial Staneta Majcna. Tekmovali bodo rezervni vojaški starešine, krajanje in upokojenci Vodmata ter pripadniki JLA. Organizacijo tekmovanja je prevzela KK ZRVS Stari Vodmat.

Lojze Cepuš

KS Josip Prašnikar

Delovni sestanek – Dne 9. aprila se je predsedstvo KK SZDL sestalo na razširjeni seji s predstavniki OK SZDL, OS ZSS, OK ZSMS, samoupravne stanovanjske skupnosti in mestnega komiteja za komunalno gospodarstvo, promet in zveze. Obravnavali so najbolj pereče probleme, s katerimi se srečujejo v KS:

– Na sejah organov krajevnih samoupravne sprejeti sklepi pogosto niso izvršeni, realizacija nekaterih pa sploh ni možna, ker je odvisna od občinskih in mestnih upravnih organov. Verjetno je tudi to pomemben razlog, da je udeležba na sklicanih sestankih stalno vprašljiva.

– Komunisti, ki niso povezani v našo OZK, niso pripravljeni delovati v krajevni skupnosti.

– Nerešeni problemi (npr. promet, prenova stanovanj in drugi) oziroma njihovo prepočasno razreševanje s strani pristojnih organov odvrčajo ljudi od tvornega dela v KS.

– Mladine je v KS zelo malo, zato skoraj ni prisotna v delu organov in organizacij KS. Poleg tega so mladi ljudje obremenjeni z učenjem in drugimi interesnimi dejavnostmi. V delo KS bi jih morda lahko pritegnili s sodobnejšimi programi, za katere pa žal ni finančnih sredstev. OK ZSMS se premalo povezuje z mladimi v KS.

– V KS ni parkovnih površin, otroci pa praktično nimajo nobenega igrišča.

– Krajanov nihče ni vprašal za mnenje, ali lahko avtobusna proga mestnega potniškega prometa poteka po Dalmatinovi in Tavčarjevi ulici.

– V tem mestnem jedru ni ustrezne garažne hiše.

– Prenova starega mestnega jedra je prepočasna, postaja pa tudi vse dražja, medtem ko finančnih sredstev vedno primanjkuje.

– Dejstvo je, da so v KS organizirali več sekcijskih razprav o prometu in gradnji stanovanj, predlagali rešitve in pristojnim organom dajali pobude, rezultatov pa ni bilo prav nobenih.

Seja sveta in skupščine delegatov KS – Sestali so se 14. aprila. Obravnavali in sprejeli so zaključni račun KS za leto 1976 in finančni plan za letošnje leto. Potrčili so tudi osnutek plana KS za področje otroškega varstva, socialnega in zdravstvenega varstva, kulture, telesne kulture, komunalnega in stanovanjskega gospodarstva, SLO in družbene samozastite, informiranja in delegatske sistema za SIS materialne proizvodnje. Razpravljali so o gradivu za 12. sejo skupščine energetske skupnosti in o karti obratovalnic drobnega gospodarstva v KS ter občini Ljubljana Center. Delegati nasprotujejo preureditvi stanovanja na Miklošičevi 18 v poslovne prostore Koteks–Tobusa. Informirani so bili tudi o sestanku s stanovalci na Trubarjevi 7, ki se bodo morali zaradi prenove te hiše odseliti v stavbo na Lončarski ulici. Pregledali so program poletne kulturne scene pred Metalko in obravnavali pritožbo krajanov nad prehrupno glasbo na tej sceni.

Občni zbor DPM – Opravljen je bil 22. aprila, prisotni pa so obravnavali in sprejeli poročilo o delu in finančnem poslovanju v letu 1986, izvolili nove člane v izvršni odbor DPM in blagajnika ter se opredelili do programa dela društva v letošnjem letu.

Proslava – Dan OF – 27. april in delavski praznik 1. maj so v KS slovesno obeležili na proslavi dne 23. aprila. Kulturni program so pripravili učenci in učitelji OŠ Tone Čufar. Ob tej priložnosti so podelili bronasta priznanja OF.

Silva ŠUC

DOGOVORI

Ustanovitelj in izdajatelj je Občinska konferenca SZDL Ljubljana Center.

Glasilo je leta 1979 dobilo srebrno priznanje Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

Izdajateljski svet:

Ivo Bernard (predsednik), člani: Lojze Bukovac, Lojze Cepuš, Srečko Čož, Sreten Dimitrijevič, Hilda Herzog, Liljana Kranjc, Marko Polič, Ksenija Preželj, Stane Zupancič in Darko Rajačić.

Uredniški odbor:

Niko Isajević (glavni in odgovorni urednik), Matija Čož (tehnični urednik), Jurij Popov, Srečko Čož, Miša Vidic, Alojz Tršan, Ksenija Preželj, Marjan Ciglič in Aleša Meško.

Izhaja štiriinajstredno v 15.000 izvodih. Rokopisov ne vračamo.

Uredništvo: Kardeljeva 8, p. p. 191. Tel.: 214-296, 223-509 in 223-510. Ziro račun pri SDK Ljubljana 50101-678-47644, OK SZDL Ljubljana Center.

Tisk: ČGP »Delo«, Likozarjeva 1

Glasilo prejema vse družine v občini brezplačno na domove.